

CENTAR ZA NENASILNU AKCIJU
CENTRE FOR NONVIOLENT ACTION

ured u Beogradu:

Ulofa Palmea 2A, 11160 Beograd, SRJ

Tel/Fax: +381 11 34-32-612, Tel: 34-

32-403

cna.beograd@gmx.net

www.nenasilje.org

TROMESEČNI IZVEŠTAJ

SEPTEMBAR - NOVEMBAR 2001

Centar za nenasilnu akciju (CNA) je nevladina i neprofitna organizacija čiji su osnovni ciljevi izgradnja mira, razvoj građanskog društva, regionalna saradnja i promocija kulture nenasilja.

Naša glavna aktivnost je organizovanje i vodjenje treninga (seminara) iz nenasilne razrade konflikata i podrška grupama i pojedincima koji žele da se bave ovom vrstom rada. Kroz treninge iz nenasilne razrade konflikata imamo kao cilj razvoj političke svesti učesnika/ca i širenje vještina nenasilnog ophođenja sa konfliktima. Na treninzima CNA okuplja ljude iz svih krajeva Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Jugoslavije i Makedonije, time dajući posebnu važnost umrežavanju i komunikaciji među ljudima iz različitih krajeva, podržavajući proces razgradnje predrasuda i izgradnje poverenja.

CNA je počeo sa radom 1997. godine otvaranjem ureda u Sarajevu. Ured u Beogradu je otvoren 2001. godine. CNA je ogranak nemačke organizacije KURVE Wustrow.

SRETNA NOVA GODINA!

Sadržaj

1. UVOD	3
2. GLAVNE AKTIVNOSTI	5
2.1. Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata	5
2.2. Priručnik za treninge "NENASILJE?" preveden na makedonski jezik	8
2.3. Istraživanje u Jugoslaviji (Srbiji i Crnoj Gori)	8
3. OSTALE AKTIVNOSTI	9
3.1. Seminar »Stanje i perspektive priznavanja prava na prigovor savesti u jugoslovenskom pravu«	9
3.2. Seminar "Kultura, religija i sukob"	10
3.3. Trening za trenere	10
4. BUDUĆE AKTIVNOSTI	10

1. UVOD

Drage prijateljice i prijatelji,

pred vama je tromesečni izveštaj CNA ureda u Beogradu. Ubuduće će uredi u Sarajevu i Beogradu imati zasebne tromesečne izveštaje, kako je za koordinaciju i kompletiranje zajedničkog izveštaja potrebno mnogo vremena, koga obično nemamo. Međutim, godišnji izveštaj, koji izlazi svakog septembra, biće zajednički.

Ured u Beogradu je za ova tri meseca uradio jako mnogo stvari, naročito kada se uzme u obzir da trenutno u njemu rade samo troje volontera/ki.

Urađen je desetodnevni osnovni trening iz nenasilne razrade sukoba, održan u Ulcinju, iz koga smo izašli/e jako zadovoljni/e, naročito potencijalom grupe ljudi sa kojom smo radili/e. U ovom tromesečju je izašao iz štampe prevod našeg priručnika za treninge iz nenasilne razrade konflikta na makedonski jezik. Urađen je i veći deo planiranog istraživanja po Jugoslaviji. Detaljan izveštaj će se naći uskoro na našoj web stranici, ali i u narednom tromesečnom izveštaju.

Usput smo prisustvovali nekim seminarima, davali podršku uredu u Sarajevu tokom programa Trening za trenere, bavili se administrativnim zavrslamama oko registracije organizacije i drugih stvari potrebnih za normalno funkcionisanje (papiri, papiri, ...).

Naši strahovi kako će CNA funkcionisati kad se tim podeli na dva ureda su se pokazali kao neosnovani, jer veoma lako uspevamo da razmenimo informacije, da budemo u toku šta se u kom uredu dešava, i da se međusobno veoma podržavamo. Uostalom i jako često se srećemo, kako veliki deo programa i aktivnosti na kojima radimo, radimo zajedno ili uz jaku međusobnu podršku.

Od našeg poslednjeg izveštaja, dogodio se 11. septembar, teroristički napad kojim je ubijeno i stradalo na hiljade ljudi. Ne može biti opravdanja za takav ubilački postupak, a nasilna reakcija kojom je počela vlada SAD-a, svojim ishodom nije ništa manje ubilačka.

Jasno je da nasilje izaziva nasilje i da time počinje spirala nasilja koja uključuje sve više aktera/ki. Takva eskalacija obično veoma odgovara teroristima, kako bi je iskoristili da opravdaju svoj zločin. Logika koja prati zaraćene strane izgleda potpuno isto: nije ostavljeno prostora za nešto drugo sem opredeljanja za jednu od njih. Kako je predsednik SAD Buš izjavio: "Ili ste sa nama ili ste protiv nas!" Mi ne podržavamo ni teroriste ni američku vladu u njihovom ratu. Mi smo protiv logike rata i militarizma.

Gledajući vesti mogli smo čuti dosta argumenata zašto bi Avganistan trebalo bombardovati, kakve su zveri Talibani, kakvu vojnu snagu ima SAD, itd. Ono što nam je nedostajalo u tim vestima je samokritična analiza razloga ZAŠTO su teroristi napravili takvo krvoproliće. Kako je moguće da postoje ljudi spremni da urade nešto tako užasno, da ubiju hiljade nedužnih ljudi? Ko i zašto je tako očajan da bi bio spreman/a na to? Ta situacija je predstavljena kao veoma crno-bela. Dobri i loši. To nama znači ništa drugo do ratna kampanja.

Teroristi se ne pojavljuju samo tako, samo zato što su se rodili zli. Ljudi se opredeljuju za nasilje zato što se osećaju ugnjeteno i nasilje im je jedini odgovor koji vide. I oni ne znaju ili ne veruju u neki drugi način davanja svoje poruke svetu, osim nasilja. Mi potpuno osuđujemo terorizam, ali takođe očekujemo od ljudi i vlada da misle o uzrocima terorizma, šta je to što je plodno tlo za radikalizam. Ukoliko se prekine lanac terorista, i glavni organizatori uhvate, to ne znači da su koreni nasilnog konflikta rešeni. Možemo se samo pitati kada će se pojaviti sledeća teroristička grupa i koliko će ljudskih života biti ugroženo.

Bombardovanje Avganistana nije način da se zaustavi terorizam u svetu. Avganistan je samo jedna siromašna zemlja u svetu, koja je bila u ratu tokom poslednjih 20 godina. Možda će se sutra u nekoj drugoj zemlji pojaviti lanac očajnih ljudi spremnih da ubiju i budu ubijeni. Da li bi i tu zemlju trebalo bombardovati?

Vreme je da pokušamo, da naučimo, da nađemo druge načine ophođenja sa konfliktima i nasiljem, načine koji nisu nasilni.

Smatramo da postoje mnogi drugi i uspešniji načini ophođenja sa terorizmom u svetu. Jedan od načina je potruditi se da se uspostavi komunikacija bez alatki i pomagala kao što su oružje, ucena, ugnjetavanje. Očekujemo od svih ljudi, a posebno od vlada takozvanog "razvijenog sveta" da rade na:

- zaustavljanju gladi u svetu
- zaustavljanju eksploatacije siromašnih
- vode računa o zaštiti osnovnih ljudskih prava
- vode računa da spoljna politika njihovih vlada ne bude opresivna
- zaustave korišćenje duplih standarda za ljudska prava

Razumemo da bi to bio dug proces ophođenja sa stvarima (započeti rat je mnogo jednostavnije), i bilo bi potrebno mnogo snage, strpljenja, hrabrosti i truda. Odgovornost je svih nas, ali je veća što je moć veća. Na građanima/građankama je da utiču na svoje vlade da prestanu sa vojnom logikom, jer je to u njihovom i našem interesu, to je način da se dođe do osećaja sigurnosti, ako smo u SAD, Nemačkoj, Avganistanu, Jugoslaviji. Potreba za sigurnošću je ono što svi delimo.

Ali neko treba da počne taj proces, kao prvi korak u prevenciji bilo kog budućeg rata. Ne očekujemo od onih koji su gladni da započnu taj proces, već od onih koji uživaju korist od činjenice da su rođeni u "razvijenom" svetu.

Saosećamo sa žrtvama nasilja, ko god da su oni.

2. GLAVNE AKTIVNOSTI

2.1. Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata

Ulcinj, 9. do 19. novembra 2001. godine

Od 9. do 19. novembra 2001. godine održan je osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata u Ulcinju u organizaciji ureda CNA Beograd.

Treningu je prisustvovalo 19 učesnika/ca iz država i regiona: Makedonija, Hrvatska, Jugoslavija (Crna Gora, uža Srbija, Vojvodina, Kosovo), Bosna i Hercegovina (Federacija BiH, Republika Srpska).

Organizacije u kojima su učesnici/e aktivni/e:

- Loja, Tetovo
- Prva detska ambasada vo svetot Megjasi, Skopje
- Osnovna škola »25. maj«, Skopje
- Makedonski Centar za Megunarodna Sorabotka, Skopje
- Centar za mediumska aktivnost na koordinativnoto telo za spravuvawe so krizi na Vladata na Republika Makedonija
- Građanski parlament Srbije, Čačak
- Socijaldemokratska omladina/Socijaldemokratska unija
- Timočki klub, Knjaževac
- Narodni parlament, Leskovac
- Pokret za mir Vojvodine - ogranak Bečej
- Volonterski centar »Susret«, Sombor
- Liga žena glasača u Crnoj Gori, Nikšić
- Medica Mondiale Kosova, Gjakova
- Budućnost bez straha - Centar za rad sa ljudima ugroženim konfliktom, Štrpce
- OEBS - misija na Kosovu, Regionalni centar Gnjilane
- Multinacionalna omladinska organizacija »Proni«, Vitez
- Socijaldemokratska partija, Zenica
- Klub mladih »Lipa«, Lipnica
- Klub žena Pakrac

Učestvovalo je 10 žena i 9 muškaraca.

Za ovaj trening je pristiglo više od 160 aplikacija što je bila poteškoća pri odabiru grupe za 20 raspoloživih mesta. Poslednjeg dana pred polazak otkazala nam je jedna osoba, što je donekle poremetilo planirani balans godina učesnika/ca. Učesnici/e su bili/e starosne dobi od 23 do 55.

Finansijsku podršku za ovaj trening dobili smo od Auswaertiges Amt, Ministarstva inostranih poslova Nemačke.

Ovo je prvi put da je trening održan u Ulcinju što se pokazalo kao dobra odluka: Ulcinj je multikulturalno mesto tako da je nekim učesnicima ovo bio čak prvi put da se susretnu s nečim drugačijim, džamijama na primer. Prostor u kojem smo radili i bili smešteni, te uopšte lokacija (Stari grad) dodavali su nešto specifično čitavoj atmosferi, te nije bilo nikakvih problema u komunikaciji s osobljem i upravnicima hotela, što je prilično doprinelo i rasterećenju CNA tima s obzirom na prethodno loše iskustvo s organizacijom na nekim ranijim treninzima. Koristimo ovu priliku da se

zahvalimo osoblju kompleksa «Dvori Balšića» gde smo bili smešteni, na ljubaznosti i gostoprimstvu.

Trenerski tim su sačinjavali članovi CNA tima (Helena, Ivana, Nedžad i Nenad) koji su vodili i osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata na Žabljaku i na osnovu tadašnjeg rada i evaluacije odlučili su da u okviru ovog treninga pokrenu i uvedu novi koncept rada što je predstavljalo svojevrsni eksperiment. Ovaj koncept se ogledao u konstantnoj fleksibilnosti programa rada gde su teme bile više prilagođavane grupi, te se na osnovu rada grupe, njenih potreba koje je procenio trenerski tim pravio program. Specifičnost ovakvog rada jeste uvođenje novih vežbi koje su rezultat timskog rada i kreativnosti u timu, te neizvođenje nekih vežbi koje su do tada obeležavale CNA treninge. Time se nije izgubilo ništa od autentičnosti ovakvog treninga, nego je samo još doprinelo kvalitetu rada. Ovim se potvrdilo da je priprema treninga, sam rad na njemu i evaluacija jedan stalan proces koji zahteva preispitivanje i traženje novih pristupa temama.

U početku je postojala briga da bi ovakav koncept rada oduzeo mnogo više vremena pri večernjoj pripremi radionica na određene teme u toku treninga, ali se to pokazalo kao neosnovana bojazan. Svakako je olakšavajuća okolnost u primeni ovakvog koncepta da je trenerski tim imao prediskustvo zajedničkog rada. Međusobno poznavanje trenerskog tima i njihovo iskustvo zajedničkog rada omogućilo je da večernje evaluacije i priprema radionica za naredni radni dan traju dosta kraće. Time je trenerski tim imao više «slobodnog vremena» koje je mogao posvetiti učesnicima/ama treninga što je, veruje se, doprinelo dinamici i izgradnji poverenja u grupi, ali i na relaciji grupa - trenerski tim.

Teme koje su se obrađivale na ovom treningu su: nenasilna komunikacija, timski rad/donošenje odluka, percepcija, razumevanje sukoba, nasilje, različitosti, identitet, nacionalni identitet, uloga polova u društvu, kreativna transformacija sukoba, moć. U okviru razumevanja sukoba uveli smo novu vežbu, «drugi pogled», koja je imala za cilj da se sukob gleda iz pozicije drugog. Kao osnova ove vežbe uzeta je aktuelna politička situacija i konflikt koji se zbiva u Makedoniji gde su Albanci/ke govorili iz ugla Makedonca/ki i obrnuto. Bilo je vrlo dragoceno čuti koje su to poteškoće i važnosti koje je «jedna» strana videla o «drugoj». Ima se utisak da je ova vežba doprinela još većoj želji za saznavanjem kako je onaj «drugi» i stvaranjem poverenja.

Grupa je po mišljenju trenerskog tima bila izuzetno motivisana: radila je puno i van formalnog vremena, bila je zainteresovana za rad, spremna da se konfrontira, da čuje «drugu» stranu, da radi na sukobima koji postoje. Grupa je pratila vežbe uz jake emocije još od prvog dana, preispitivanja, diskusije, kako u formalnom, tako i neformalnom vremenu. U prilog ovome govori da postoji dosta ljudi koji CNA tim vidi kao potencijalne učesnike/ce na treningu za trenere.

Na kraju treninga radila se usmena i pismena evaluacija treninga. Učesnici/e su na pitanje u pismenoj evaluaciji «Koje je tvoje najvažnije iskustvo s ovog treninga?» odgovarali ovako:

- *Lično oslobađanje - izgovorila sam stvari koje nisam mislila da ću ikada imati snage da podelim s drugima. Moje "stakleno zvono" koje me je štitilo od ratova koji su se vodili i vode se na ovim prostorima se, konačno, rasprсло i shvatila sam da je svaki čovek, pre svega - čovek.*
- *Spoznaja o sebi. Upoznala sam sebe opet, jer zbog svih problema, zaboravila sam sebe. Ovo mi je neka prekretnica u životu. Upoznala sam druge ljude, koje sam u početku videla kao "oni drugi" - ali na kraju videla sam da smo svi isti. Tako različni, tako daleki, a isti.*
- *Saznanje da bez obzira na raznolikost ljudi mogu i hoće da saraduju i razgovaraju.*

- Ono što nam tako puno nedostaje: osećaje pažnje, univerzalne ljubavi, jedinstvo i lepota različitosti, poštovanje individualiteta, mogućnost da se svako izrazi iskreno osvojim potrebama kao ljudsko (i društveno) biće, ohrabrujući osećaj da je ipak to moguće, da je moć promena u svakoj individui, da zajedno možemo više, da nismo sami, da smo jedno, da se možemo razumeti ako to zaista želimo, ako smo otvoreni i iskreni, a ako neko to nije - moć je u nama - čini mi se da sam vas baš dobro razumela!
- Kao prvo međusobno druženje, jer ovaj mi je prvi seminar van Kosova.
- Razmjena iskustava sa ljudima koji su druge nacionalnosti, vjere, druge kulture. Takođe, veliko iskustvo mi je što sam naučila da slušam i da razmišljam da se konflikti mogu riješiti na više načina. Da je bitno iskazivanje osjećanja i otvorena komunikacija.
- Naučio sam da razgovori i dogovori nisu takmičenja. Ne može se pobediti u sukobu, jedina pobjeda je dogovor. U svakom drugom slučaju sukob i dalje traje.
- Najvažnije iskustvo koje sam stekla na ovom treningu je to što sam uspjela da prevaziđem svoje predrasude o Albancima. To moje doživljavanje njih je najviše poticalo od toga, od sredine iz koje dolazim. Ako sam znala da svi ljudi nisu isti, tj. da svi Albanci nisu isti, ipak je u meni postojao ogroman strah prema Albancima, zbog svega što sam proživjela posljednjih 3 godina. Sada znam mnogo toga o njima ali sam puno saznala i o sebi.

Izjave u evaluacijskim upitnicima na pitanje «Šta misliš da si naučio/la na ovim radionicama? Šta misliš da od naučenog možeš primjeniti u svom radu i životu?» su sledeće:

- Da slušam, da dajem feedback, a da ne povredim nikoga, da razmenjujem.
- Naučila sam da gledam u sebe, bez čega ne mogu da gledam (i vidim) u druge.
- Naučila sam da mogu da budem drukčija, da sprečim konflikte ili razrešim na najbezboljniji način ako dođe do njih. Primeniću "ja govor" umesto "mi". I nema više "naša vojska" u mom rečniku. (I. će se baš iznenaditi).
- Mnogo toga. Iskustva drugih su mi pomogla da mi se jave mnoge ideje za nove projekte. I to je veoma velika vrijednost za mene.
- Iz porodice većem da je sve što kažem tačan ili pogrešan odgovor na postavljeno ili nepostavljeno pitanje. To sam nesvesno i sam radio drugima, iako mi je u kući smetalo. Treneri i trenerice su mi na ovim radionicama pokazali kako da ne sudim.
- Dobar princip grupnog rada, posebno važan za rad NVO. Produbila sam svoje znanje u svim temama koje smo radili. Otvorila su mi se i nova pitanja na koja tek treba da radim (da učim). Mislim da ću biti pažljivija u komunikaciji, upotrebljujući ja-govor i "ako sam te dobro razumela". Za početak ću organizovati nekoliko radionica za volontere u mojoj organizaciji, zajedno sa već obučanim trenerima.
- Puno stvari koje pre nisam. Ovo šta sam naučila prvo ću sebe uključiti i posle poneti u organizaciju i na neki način širiti u životu.
- Naučila sam da slušam, razumijem, da ne gušim svoja osjećanja. Da ne bježim od sukoba i problema već da ih riješavam na konstruktivan način, razgovorom. Sve o čemu smo govorili u radionicama mogu primjeniti u svom radu i životu. Posebno otvorenost pogleda i želja za najboljim rješenjem, rješenjem koje će svima odgovarati ili jedna riječ: TIM.
- Mislim da sam naučio na radionicama da ne treba generalizovati i da uvek treba pričati u svoje ime (to sam jako naučio).
- Ne bih nabrajao jer sam dosta toga naučio. Možda je najvažnije da sam shvatio koliko je moje neznanje na tom polju. Mislim da sve što sam naučio mogu (i hoću) primeniti u praksi, prenoseći znanje koje sam stekao ovde, ne samo na aktiviste moje organizacije, već i na sve koje poznajem.
- Ja govor. Shvatam razliku i bitnost "ja govora" i primenjivaću ga i nametati u svom radu i životu. Pokazivanje osjećanja i emocija.
- Dosta zanimljivih stvari... Postavljanje radionica na ovaj način s temom iz oblasti medija.
- Sve mogu primjeniti. A naučila sam da je ipak svjetlo na kraju mraka.

Evaluacija trenerskog tima se prvenstveno odnosila na novi koncept treninga, ali i na grupu, rad u trenerskom timu, poteškoće, pouke, organizaciju. Izraženo je zadovoljstvo načinom rada, grupom, radom u trenerskom timu, uopšte ovim treningom. Neki članovi i članice tima su komentarisali da im je ovo prvi put da iz

intenzivnog desetodnevnog treninga (oko 14-16 sati dnevnog rada) ne izlaze umorni, već puni energije i motivacije da nastave ono što rade.

Razgovaralo se takođe o mogućnosti da se ovakav način rada i ovaj fleksibilniji koncept primenjuje na sledeće osnovne treninge, mada su uzete u obzir poteškoće koje bi se eventualno javile u trenerskom timu koji još nije radio zajedno.

Dokumentacija ovog treninga je u fazi izrade, a po njenom završetku, biće poslata učesnicima, te će se naći na web site-u CNA www.nenasilje.org.

2.2. Priručnik za treninge "NENASILJE?" preveden na makedonski jezik

»*NENASILJE? Priručnik za treninge iz nenasilne razrade konflikata za rad sa odraslima*« koji smo objavili pre godinu dana, preveden je na makedonski jezik. Na prevodu je radila naša prijateljica i koleginica Jasmina Todorovska, učesnica prošlogodišnjeg programa *Trening za trenere*.

Priručnik je prvenstveno namenjen osobama koje rade radionice i treninge na temu nenasilja i konflikata, ali i drugim zainteresovanima. Štampano je 500 primeraka. Distribucija priručnika je već počela, mahom posredstvom naših prijateljica i prijatelja iz Makedonije, polaznika/ca naših programa. Ukoliko ste zainteresovani za primerak priručnika na makedonskom jeziku, kontaktirajte CNA ured u Beogradu ili u Sarajevu. Uskoro će prevod biti dostupan i na našoj web stranici www.nenasilje.org.

Koristimo ovu priliku da još jednom zahvalimo svima onima koji su nas podržali u radu na ovom priručniku u njegovom prevodu, a posebno hvala Ministarstvu inostranih poslova Nemačke (Auswärtiges Amt), od koga smo dobili finansijsku podršku; Berghof istraživačkom centru za konstruktivno ophodjenje sa konfliktima (Berghof Forschungszentrum für konstruktive Konfliktbearbeitung) na savetima i podršci; Milošu Markoviću na velikom i predanom radu na izgledu priručnika, Jasmini Todorovskoj i Nikoli Čolakovskom.

2.3. Istraživanje u Jugoslaviji (Srbiji i Crnoj Gori)

U oktobru smo počeli sa istraživanjem u Jugoslaviji (Srbiji i Crnoj Gori) koji smo i ranije najavili. Cilj istraživanja je uspostavljanje više kontakata i dobijanje jasnije slike lokalnih prilika i potreba koje imaju aktivne grupe u Jugoslaviji. Pored toga, očekujemo da nam sakupljene informacije daju bolju sliku o tome kojim organizacijama i pojedincima su treninzi koje organizujemo najpotrebniji, i gde postoji najviše motivacije za učešće na njima, što će nam svakako omogućiti bolju selekciju učesnika i učesnica.

Kao što smo naveli u delu izveštaja o osnovnom treningu održanom u Ulcinju, primili smo oko 160 aplikacija za taj trening, a oko 90-100 njih je bilo samo iz Srbije. Smatramo da su istraživanje u Jugoslaviji i kontakti koji smo tom prilikom uspostavili doprineli ovolikom odzivu zainteresovanih za treninge, a i izboru veoma motivisane i s tim u vezi kvalitetne grupe učesnika i učesnica.

Nažalost, kako nam je rad na pripremi i štampanju prevoda priručnika "Nenasilje?" na makedonski jezik oduzeo mnogo više vremena nego što smo planirali, uz neočekivane poteškoće, istraživanje nismo mogli da završimo u oktobru, tako da je jedan deo rada na njemu odložen za početak decembra.

Prvi deo istraživanja radili su Ivana Franović i Milan Colić iz beogradskog ureda CNA, obišavši pojedine organizacije u sledećim mestima:

u užoj Srbiji: Beograd, Niš, Medveđa, Leskovac, Vlasotince, Vranje, Bujanovac, Preševo, Čačak, Užice, Novi Pazar, Kraljevo, Kragujevac, Dimitrovgrad, Pirot, Knjaževac, Zaječar, Negotin, Bor;

u Crnoj Gori: Kolašin, Podgorica, Nikšić, Cetinje, Kotor, Herceg Novi, Tivat, Ulcinj, Bijelo Polje.

Drugi deo istraživanja, u decembru, radiće Nedžad Horozović iz CNA ureda u Sarajevu i Ivana Franović. Tom prilikom će obići organizacije u Vojvodini i Beogradu.

Detaljan izveštaj očekujemo da će biti završen sredinom januara, i biće dostupan na našoj web stranici, a takođe i priložen u našem sledećem tromesečnom izveštaju.

3. OSTALE AKTIVNOSTI

3.1. Seminar »Stanje i perspektive priznavanja prava na prigovor savesti u jugoslovenskom pravu«

Beograd 14. i 15. septembar 2001.

U Beogradu je od 14. do 15. septembra 2001. u organizaciji YUCOM-a (Jugoslovenski komitet pravnika) i »Žena u crnom« održan seminar na temu Stanje i perspektive priznavanja prava na prigovor savesti u jugoslovenskom pravu. Član CNA tima, Milan Colić, učestvovala je na ovom seminaru na poziv organizatora.

Na seminaru su učestvovali NVO i pojedinci iz država bivše Jugoslavije (BiH, Hrvatske, Makedonije, SRJ) koji se bave pitanjem prigovora savesti kao i predstavnici EBCO (Evropskog biroa za prigovor savesti).

Prvi deo seminara predstavljao je Okrugli sto na temu: »Nevladine organizacije i prigovor savesti« u okviru kojeg su pored prezentacije programa i ciljeva EBCO i trenutnog stanja prigovora savesti u SRJ sa osvrtom na Predlog zakona o izmeni zakona o Vojsci Jugoslavije prezentovane kampanje i trenutno stanje prigovora savesti u zemljama bivše Jugoslavije.

Drugog dana bio je predviđen sastanak sa poslanicima i predstavnicima parlamentarnih stranaka koji nije postigao svoj cilj pošto se nijedan/a predstavnik/ca političkih stranaka nije pojavio/la pa je posle kraćeg razgovora prisutnih i praktičnih saveta koje su predstavnici EBCA preneli iz svojih iskustava sastanak završen.

3.2. Seminar "Kultura, religija i sukob"

Novi Sad, 11-12. oktobar 2001.

Ekumenska humanitarna organizacija iz Novog Sada organizovala je dvodnevni seminar-radionicu 11-12. oktobra 2001. pod nazivom »Kultura, religija i sukob« na kojem je učestvovala i članica CNA tima, Helena Rill. Voditeljica i autorica seminara bila je Tamara Mihalić iz Ekumenske mirovne inicijative iz Zagreba, inače učesnica prošlogodišnjeg CNA treninga za trenere.

Tematika je bila obuhvaćena sledećim: promišljanjem o kulturi i religiji, njihovim međusobnim odnosima (ne s pozicije teorije nego s pozicije pojedinke/pojedinca i njihovog gledanja i njihovog sistema vrednosti); predstavljanjem komunikacijskih modela, razgovor o njima; promišljanjem o percepciji; doticanjem sistema vrednosti (viđenja šta formira naše sisteme vrednosti, suprotstavljanja tih različitosti i kako se ophoditi s njima); promišljanjem o vlastitim stavovima stečenim kao deo određene kulture (vrednosni sistemi učesnika/ca kao pojedinki/pojedinaca , ali i kao delova sredine u kojoj žive)...

Grupa ljudi koji su učestvovali na ovom seminaru je bila veokma specifična - većina pojedinaca/pojedinki pripada određenoj religioznoj zajednici. Prvi deo seminara se odnosio na izgradnju poverenja u grupi, osveščivanje i razmenu svojih stavova prema temama seminara. Taj početni proces se više odvijao u malim grupama, dok se kasnije sve više pokazivala potreba ka radu u plenumu gde je izašlo puno različitih mišljenja iako se grupa često držala stava »mi smo isti«.

S obzirom da je voditeljica seminara primenila i predstavila u svom radu neke nove komunikacijske modele i nova saznanja koja se odnose na tu temu, članica CNA tima je bila zamoljena da da svoj feedback na dvodnevni seminar što je i učinila. Ovaj dvodnevni seminar je bio vrlo plodotvoran za nju i na ličnom (odnos prema predrasudama, religiji i dr) i na profesionalnom planu (viđenje različitog pristupa radionici, nova teoretska saznanja, razmena mišljenja o datim temama itd).

3.3. Trening za trenere

Članica CNA tima, Ivana Franović, pridružila se trenerskom timu u okviru programa *Trening za trenere*, koji je organizovao CNA ured u Sarajevu, kao gošća trenerica, i kao podrška u okviru savetodavnih pratećih sastanaka. Više informacija o programu *Trening za trenere* možete naći u tromesečnom izveštaju na kome radi CNA ured u Sarajevu.

4. BUDUĆE AKTIVNOSTI

Decembar 2001

Prvih 10 dana decembra radićemo na nastavku istraživanja u Jugoslaviji. Detaljan izveštaj o utiscima biće dovršen do sredine Januara 2002.

Od 7-17. decembra CNA Sarajevo organizuje osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata u saradnji sa GTZ (German Advisory Office). Trenerskom timu će se pridružiti i dvoje članova tima iz CNA Beograd.

Od 13-15. decembra radićemo kratak trening na temu "Uvod u nenasilnu razradu konflikata" u Štrpcu, Kosovo, za ljude aktivne u skoro osnovanim nevladinim organizacijama mahom iz Štrpca. Ovaj trening je odgovor na poziv OSCE ureda u Štrpcu.

Više informacija o dugoročnijoj strategiji i budućim aktivnostima možete naći u našem prethodnom godišnjem izveštaju.

CNA veoma pozdravlja povratne informacije, sugestije,
pitanja i kritike u vezi sa ovim izveštajem i našim radom uopšte.
Vaša razmišljanja su nam od pomoći!
Hvala vam.

Zahvaljujemo se svima koji su podržali projekat KURVE Wustrow - Centar za nenasilnu akciju, finansijski ili svojim angažovanjem koje je omogućilo ovaj projekat i pomoglo da se osigura njegova primena kao i svima onima koji su bili sa nama u svojim mislima.

POSEBNO HVALA:

Auswärtiges Amt - German Federal Ministry of Foreign Affairs
Berghof Stiftung & Berghof Research Institute for Creative Conflict Management
Cara Gibney
Centar za mirovne studije Zagreb
CNA ured u Sarajevu
Deutsche Friedensgesellschaft Vereinigte Kriegsgegner - DFG VK Bielefeld
Internationale Ärzte zur Verhütung des Atomkrieges - IPPNW Deutschland
Jasmina Todorovska
Martina Fischer
Menschenrechtsreferat des Diakonischen Werkes
Milos Markovic
Nikola Colakovski
Nina Vukosavljević
osoblje „Dvora Balšića«, Ulcinj
Quaker Peace and Social Witness BiH (QPSW BiH)
Quaker Peace and Social Witness London
Safet Ballazhi
Tamara Mihalic
svim učesnicima i učesnicama treninga

Helena Rill
Ivana Franović
Milan Colić

za Centar za nenasilnu akciju
u Beogradu, decembar 2001.

Ovaj izveštaj može se slobodno distribuirati uz znanje izvora.